

Protokół

3. posiedzenia, 6. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 4. stycznia 1895 r.

Początek posiedzenia o godzinie 11, minut 40 przed południem.	179, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 198, 199, 203, 204, 205, 206, 207, 211, 213, 215, 216, 218, 234, 238, 239, 240, 241, 245.
Przewodniczący: Marszałek krajowy, J. O. Eustachy książę Sanguszko.	
Sekretarze: Aleksander Barwiński, Duklan Słonecki, Zdzisław hr. Tarnowski.	Komisji drogowej L. s.: 113, 153.
Obecnych posłów 79	Komisji prawniczej L. s.: 145, 148, 150.
Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.	Komisji petycyjnej L. s.: 152, 209, 236, 242.
Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.	Komisji szkolnej L. s. 154, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 200, 208, 210, 212, 217, 243, 244.
Marszałek oznajmia, że protokoły pierwszego i drugiego posiedzenia uznaje za przyjęte nie zgłoszono bowiem żadnych do nich zarzutów ani poprawek.	Komisji przemysłowej L. s.: 157.
Sekretarz p. Słonecki, czyta spis petycji, wniesionych po dzień 4. stycznia b. r., które przydzielono następującym komisjom:	Komisji podatkowej L. s.: 214, 235.
Komisji administracyjnej L. s.: 102, 103, 110, 111, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144.	Wydziałowi krajowemu jako komisji przekazano pet. L. s. 201.
Komisji gminnej L. s.: 104, 106, 107, 108, 109.	Marszałek podaje do wiadomości Izby, że XX. biskupi Pełesz i Kuitowski nadesłali doniesienie, iż z powodu zajęć w swych diecezjach nie będą mogli brać udziału w obradach Izby.
Komisji gospodarstwa krajowego L. s.: 105, 202, 237.	Z kolei zawiadamia Marszałek Izbę, że udzielił urlopów następującym posłom: p. Antoniemu Wodzickiemu na 1 dzień, p. Siemiginowskiemu na dni 4, p. Brykczyńskiemu i p. Trzeciakiemu na 1 dzień, tudzież, że p. Romańczuk doniósł, iż nie może z powodu choroby wziąć udziału w posiedzeniu dzisiejszem.
Komisji budżetowej L. s.: 112, 114, 146, 147, 149, 151, 156, 158, 159, 160, 161, 162, 172,	Marszałek podaje do wiadomości Izby, że prośby o urlopy wnieśli pp.: Stanisław hr. Tar-

nowski (junior) do końca stycznia b. r. i p. Zbyszewski na 14 dni.

Izba w głosowaniu udziela powyższych urlopów.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy zmieniającej postanowienia zawarte w tytule I. i III. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873 Nr. 250. Dz. u. kr. i z projektem ustawy, zmieniającej niektóre postanowienia ustawy kraj. z 25. Czerwca 1873, Nr. 255. Dz. u. kr.

Sekretarz p. Słonecki wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zarządzie krajowych składów publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie za czas od 1. stycznia do 30. listopada 1894.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania powiatowych i gminnych kas oszczędności na podstawie nowego wzorowego statutu wydanego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 19. Maja 1892. l. 1139.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, uwolniony od czytania sprawozdania wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z zamknięciem rachunków funduszu krajowego za rok 1893.

Sprawozdawca p. Romanowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zamknięcia rachunków funduszów indemnizacyjnych Galicyi wschodniej, Galicyi zachodniej i Wielkiego Księstwa Krakowskiego za rok 1893.

Sprawozdawca p. Romanowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zamierzonego wydania sprawozdania o wynikach powszechnej Wystawy krajowej we Lwowie w r. 1894.

Sprawozdawca p. Romanowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie pokrycia z funduszu krajowego reszty pożyczki bezprocentowej z roku 1889 w kwocie 4.166 zł, 65 ct. dłużnej skarbowi Państwa przez powiat Bohorodeczanski z tytułu poręczonej przez fundusz krajowy bezprocentowej pożyczki w kwocie 5.000 zł. z r. 1889.

Sprawozdawca p. Romanowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich w Galicyi w roku szkolnym 1893/4.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie szkół ludowych i seminariów nauczycielskich w Galicyi za rok szkolny 1893/4.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji kilku gmin o niżenie prestacyi na płace nauczycieli.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycji trzech nauczycieli szkół ludowych o przyznanie lub podwyższenie emerytury i wdowy po nauczycielu, Walerji Iwańskiej, o przyznanie pensji wdowiej.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania Szymonowi Wojciechowskiemu, b. stróżowi przy Wydziale krajowym zaopatrzenia w drodze łaski.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o potrzebie sprawienia nowego kotła parowego dla zakładu obłąkanych w Kulparkowie

oraz nowego pokrycia części dachu na głównym budynku tego zakładu.

Sprawozdawca p. Hoszard, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy Łątki dolnej o przyjęcie na fundusz krajowy kwoty 167 zł. 73 ct. tytułem zwrotu kosztów utrzymania nieletniego Jana Jagielskiego w Budapeszcie.

Sprawozdawca p. Hoszard, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie dodatku osobistego dla dra Stanisława Ponikły, dyrektora szpitala św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca p. Hoszard, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z przedłożeniem preliminarzy galic. funduszu propinacyjnego na r. 1895.

Sprawozdawca p. Sawczak, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku pośła Barwińskiego o utworzenie osobnego gimnazjum państwowego w Przemyślu z językiem wykładowym ruskim.

P. Barwiński uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie swego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje ;

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w sprawie kredytu hipotecznego w Banku krajowym dla mniejszych posiadłości gruntowych.

P. Merunowicz uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi przekazanie tego wniosku komisji bankowej.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem.

Marszałek oznajmia, że z powodu nieobecności p. Romańczuka w Izbie usuwa z porządku dziennego, punkt ostatni, to jest pierwsze czytanie wniosku posła Romańczuka o zmianę statutu krajowego i krajowej ordynacji wyborczej w kierunku zaprowadzenia wyborów bezpośrednich w gminach wiejskich i rozszerzenia prawa wyborczego w miastach i gminach wiejskich.

Marszałek podaje do wiadomości Izby wynik ukonstytuowania się komisji bankowej, która wybrała :

Przewodniczącym : p. Polanowskiego.

Zastępcą przewodniczącego : p. Dembowskiego.

Sekretarzem : p. Weigla.

Wobec wyczerpania porządku dziennego wzywa Marszałek sekretarza p. Słoneckiego do odczytania zgłoszonego do łaski Marszałkowskiej wniosku.

Sekretarz p. Słonecki czyta następujący wniosek.

W n i o s e k.

Wysoki Sejmie!

W roku 1894 w 11 gminach powiatu trembowelskiego grad wytłukł cały plon, znajdujący się w polu, do szczytu — tak, że nawet słomy nie zabrano. Nędzę, jaka zapanowała między ludnością w tych gminach, opisać trudno i tak w Łaskowcach i Wierzbowcu bardzo wiele chat zamkniętych, a ludność przed głodem przeniosła się do innych wsi, a nawet do sąsiednich powiatów. Aby głód zaspokoić, wyrabiają zgłodniałi już dzisiaj chleb z domieszką plewy — a cóż będzie później?

Wysoki Rząd udzielił subwencyę 4.000 zł., z tego zakupiło Starostwo dla rozdzielenia na wiosnę na zasiewy 300 korcy jęczmienia, a za resztę budowano drogę między Wierzbowcem a Łaskowcami; budowa na ukończeniu, fundusz wyczerpany, a ludzie jeść co nie mają, bo co zarobili przy budowie, zaraz z rodzinami zjedli.

Parcel (1 morg) zupełnie zniszczonych jest 16.629, a licząc przeciętnie tylko po 10 zł. szkody z jednej parceli, mamy szkodę minimalną na 166.290 zł.

Teraz więc potrzebna jest dwojaka pomoc, dostarczyć żywności w zimie i na wiosnę, oraz dostarczyć zboża na wiosenne zasiewy. Gdy się zważy jeszcze i to, że w powiecie trembowelskim do połowy grudnia r. 1894 panowała cholera, więc jeżeli zgłodniałej i wynędzniałej ludności nie dostarczymy żywności, to z wiosną powróci cholera znowu do powiatu, a wtedy natrafi na grunt już przygotowany.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Zapomogę z funduszków krajowych, albo bezprocentową pożyczkę dla ludności dotkniętej gradobiciem powiatu trembowelskiego w kwocie 12.000 zł.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby Wydziałowi powiatowemu w Trembowli udzielił subwencyę na budować się mającą drogę powiatową Janów-Młyniska-Kobyłowluki.

Lwów dnia 4. stycznia 1895.

Wnioskodawca: Dr. Julian Olpiński.

T. Merunowicz, Barwiński, Dr. Adam Asnyk, Goldman, Stręk, Rożankowski, A. Rayski, Dworski, Witosławski, Palch, Michalski, Dr. Midowicz, Dr. Sawczak, Czaykowski, Fruchtman, Lenartowicz.

Marszałek oznajmia, że z wnioskiem tym postąpi stosownie do postanowień regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 10. stycznia b. r. godzinę 11 przed południem oznajmiając zarazem, że porządek dzienny będzie posłom rozesłany.

Koniec posiedzenia o godzinia 12 minut 30 po południu.

Marszałek krajowy :

Eustachy Sanguszko w. r.

Sekretarze :

Barwiński w. r.

Słonecki w. r.